

14.11.2025

Annwyl Syr/Fadam

Dear Sir/Madam

Ysgrifennaf i'ch hysbysu y cynhelir cyfarfod FFORWM DERBYN YSGOLION CEREDIGION am **4.00yp** ar **Ddydd Iau, 20 Tachwedd, 2025** i drafod y materion canlynol:

I write to inform you that a Meeting of the CEREDIGION SCHOOLS ADMISSIONS FORUM will be held at **4.00pm** on **Thursday, 20 November, 2025** for the transaction of the following business:

1. Ymddiheuriadau.	1. Apologies.
2. Datgelu buddiant personol.	2. Disclosure of personal interest.
3. Cadarnhau Cofnodion y Cyfarfod a gyfarfu ar 22 Mai 2025.	3. To confirm the Minutes of the Meeting held on 22 May 2025.
4. Materion yn codi o'r Cofnodion.	4. Matters arising from the Minutes.
5. Polisi Derbyn 2026-2027.	5. Admissions Policy 2026-2027.
6. Niferoedd Blwyddyn 7 – Medi 2026.	6. Year 7 Numbers – September 2026.
7. Niferoedd Blwyddyn Derbyn – Medi 2026.	7. Reception Year Numbers – September 2026.
8. Apeliadau Derbyn Ganol-Flwyddyn 2025-2026.	8. Mid-Year Admission Appeals 2025-2026.
9. Diweddariad capasiti.	9. Capacity update.
10. Unrhyw fater arall.	10. Any Other Business.

Yr eiddoch yn gywir/ Yours faithfully

Miss Lowri Edwards

Swyddog Arweiniol Corfforaethol, Gwasanaethau Democrataidd/
Corporate Lead Officer, Democratic Services

At: Gadeirydd ac Aelodau Fforwm Derbyn Ysgolion Ceredigion

To: Chairman and Members of the Schools Admissions Forum

**Cofnodion cyfarfod Fforwm Derbyn Ysgolion Ceredigion a gynhaliwyd
yn rhithiol ar Teams ar ddydd Iau, 22 Mai 2025**

YN BRESENNOL: Y Cynghorydd Wyn Thomas (Cadeirydd), Aelod Cabinet ar gyfer Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau; y Cynghorydd Bryan Davies, Arweinydd y Cyngor ac Aelod Cabinet ar gyfer Gwasanaethau Democrataidd, Polisi, Perfformiad a Phobl a Threfniadaeth; y Cynghorydd Chris James, Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu; Enid Brophy, Pennaeth: Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant; Lee Burrows, Pennaeth: Ysgol Cenarth a Llechryd; Carol Davies, Pennaeth: Ysgol Dyffryn Cledlyn; Peter Leggett, Pennaeth: Ysgol Gynradd Rhydypennau a Dorian Pugh, Pennaeth: Ysgol Henry Richard.

SWYDDOGION YN BRESENNOL: Elen James, Prif Swyddog Addysg a Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Diwylliant; Gwion Dafydd, Rheolwr Corfforaethol: Atebolrwydd a Chynnydd; Cheryl Evans, Swyddog Derbyn Ysgolion a Neris Morgans, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd.

(4.00pm – 4.40pm)

1. Ymddiheuriadau

Ymddiheurodd Peter Leggett, Pennaeth: Ysgol Gynradd Rhydypennau am ymuno â'r cyfarfod yn hwyr.

2. Datgelu Buddiannau Personol

Ni ddatgelwyd unrhyw fuddiant personol.

3. Cadarnhau Cofnodion y Cyfarfod a gynhaliwyd ar 5 Rhagfyr 2024

CYTUNWYD cadarnhau cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 5 Rhagfyr 2024.

4. Materion yn codi o'r Cofnodion

Dim.

5. Polisi Derbyn 2026-2027

Rhodddwyd ystyriaeth i'r fersiwn ddiweddaraf o'r polisi a oedd i'w chyflwyno i'r Cabinet ar 3 Mehefin 2025.

Nododd y Cynghorydd Bryan Davies bod llythyr yn ei enw wedi cael ei anfon at Lywodraeth Cymru ar addysg gartref a'r angen i Swyddogion gael mynediad at aelwydydd.

Esboniodd y Swyddog Derbyn Ysgolion nad oedd gan Swyddogion lawer o hawliau i gael mynediad at aelwydydd ar hyn o bryd, ond gobeithio y byddai hyn yn newid yn y dyfodol.

Yn dilyn cwestiwn gan y Cynghorydd Bryan Davies yn ymwneud â chapasiti Ysgol Gynradd Llanarth ar ôl cwblhau datblygiadau tai lleol, nododd y Swyddog Derbyn Ysgolion ei bod yn anodd rhagweld nifer y teuluoedd ifanc sy'n symud i unrhyw ddatblygiad tai newydd, ond y byddai'r sefyllfa'n cael ei monitro yn unol â hynny.

Mewn ymateb i bryderon a godwyd gan Dorian Pugh, Pennaeth Ysgol Henry Richard yn ymwneud â pheidio â chael ei chydabod fel un ysgol o ran capasiti gan ei bod wedi'i gategoreiddio fel ysgol gynradd ac uwchradd, eglurodd y Swyddog Derbyn Ysgolion nad oedd Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi canllawiau ar gyfer ysgolion 3-16.

Esboniodd y Rheolwr Corfforaethol: Atebolwydd a Chynnydd ei fod yn bwriadu ymweld ag Ysgol Henry Richard ar ôl yr egwyl hanner tymor, i gynnal adolygiad o'r defnydd o ystafelloedd yn yr ysgol ac i ddiweddu'r cyfrifiadau capasiti os oes angen.

CYTUNWYD i nodi'r wybodaeth.

6. Niferoedd Blwyddyn 7 - Medi 2025

Esboniodd y Swyddog Derbyn Ysgolion fod data ar gyfer Medi 2025 wedi'i gylchredeg er gwybodaeth. Roedd pump o ddisgyblion eto i wneud cais am le, ond roedd yn hysbys pa ysgolion y byddent yn eu mynychu. Ar wahân i hyn, nid oedd disgwyl y byddai llawer o newid.

CYTUNWYD i nodi'r wybodaeth.

7. Niferoedd Blwyddyn Derbyn – Medi 2025 & 2026

Adroddodd y Swyddog Derbyn Ysgolion nad oedd llawer o broblemau wedi bod gyda derbyn disgyblion oedran derbyn ar gyfer 2025 a bod y niferoedd bron yn derfynol. Roedd y niferoedd derbyn ar gyfer 2026 hefyd ar y gweill. Yn gyffredinol, roedd y rhan fwyaf o ysgolion o dan eu rhif derbyn. Mewn achosion lle mae'r nifer yn fwy na hyn, byddai ystyriaeth yn cael ei roi i niferoedd cyffredinol disgyblion yr ysgol ynghyd â thrafodaeth gyda'r Pennaeth ynghylch a fyddent yn hapus i dderbyn disgyblion ychwanegol.

Nododd y Rheolwr Corfforaethol: Atebolwydd a Chynnydd fod dyddiad cau derbyniadau Ceredigion wedi cau cyn Sir Gaerfyrddin a Sir Benfro. O ddealltwriaeth y gwasanaeth, roedd tua 150 o blant meithrin heb wneud cais eto am dderbyniad ar gyfer 2026. Nodwyd bod llawer o rieni/gwarcheidwaid yn ddryslyd gyda'r broses ac yn meddwl y byddai cael lle yn y dosbarth meithrin yn arwain at le yn y dosbarth derbyn, fodd bynnag, nid oedd hyn yn wir. Ychwanegodd fod capasiti Ysgol Gynradd Penparc wedi lleihau oherwydd y ffordd y mae'r ysgol yn defnyddio'r safle. Roedd y 2 flynedd nesaf yn fawr, fodd bynnag, roedd capasiti a photensial i ddefnyddio ystafelloedd dosbarth mwy.

Mewn ymateb i awgrym y Cadeirydd bod mwy o ddisgyblion yn symud i flwyddyn 7 na'r nifer a ddechreuodd yn oed derbyn, eglurodd y Rheolwr Corfforaethol: Atebolwydd a Chynnydd fod hyn yn gywir. Eglurodd fod y gyfradd geni wedi gostwng, felly roedd yn allweddol monitro'r sefyllfa i sicrhau y gellid cynnwys unrhyw newidiadau mewn rhagamcanion yn y dyfodol.

CYTUNWYD i nodi'r wybodaeth

8. Apeliadau Derbyn Ganol Flwyddyn 2025-2026

Adroddodd y Swyddog Derbyn Ysgolion nad oedd unrhyw Apeliadau Derbyn canol blwyddyn hyd yma ers y cyfarfod a gynhaliwyd ym mis Rhagfyr 2024.

Esboniodd Enid Brophy, Pennaeth: Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant fod apêl ar y ffordd gyda Padarn Sant.

CYTUNWYD i nodi'r wybodaeth.

9. Diweddariad Capasiti

Dywedodd y Rheolwr Corfforaethol: Atebolwydd a Chynnydd fod hon yn eitem newydd ar gyfer agenda. Darparwyd trosolwg o gapasiti ysgolion yr awdurdod lleol. Roedd sawl ffactor yn cyfrif am y newidiadau mewn capasiti fel defnydd ac ehangu ystafelloedd.

Dylid adolygu capasiti ysgol yn flynyddol, ond oherwydd tîm bach, nid oedd hyn yn bosibl ac roedd ysgolion a oedd dros gapasiti neu wedi newid y ffordd y defnyddiwyd y safle yn cael eu hadolygu yn gyntaf. Wrth bennu'r capasiti, roedd yn rhaid i'r awdurdod lleol ddilyn dogfen statudol gan Lywodraeth Cymru. Byddai unrhyw newid mewn capasiti yn cael ei drafod gyda'r Penaethiaid ac roedd proses apelio ar waith pe na bai corff llywodraethol ysgol yn cytuno â'r capasiti a osodwyd. Fel y soniwyd o'r blaen, roedd yn bwriadu ymweld ag Ysgol Henry Richard ar ôl yr egwyl hanner tymor.

Mewn ymateb i gwestiwn gan Peter Leggett: Pennaeth, Ysgol Gynradd Rhydypennau nodwyd bod y capasiti ar gyfer dosbarthiadau derbyn a meithrin ar wahân. Holodd beth fyddai'n digwydd pe bai'r ysgol wedi cyrraedd eu nifer derbyn cyn y derbyniad Pasg.

Dywedodd y Swyddog Derbyn Ysgolion pe bai rhieni / gwarcheidwaid yn gwneud cais erbyn y dyddiad cau, roedd yn deg i bawb a gellid mynd i'r afael ag unrhyw broblemau. Cydnabuwyd mai dim ond ychydig wythnosau cyn i'w plentyn ddechrau yn y dosbarth derbyn yr oedd rhai rhieni / gwarcheidwaid yn eu cofio. Roedd heriau ar adegau gyda chapasiti ysgolion gan fod gan ysgolion yr awdurdod lleol dri derbyniad y flwyddyn, yn hytrach nag un derbyniad fel oedd yn achos llawer o'r awdurdodau eraill.

Ychwanegodd y Rheolwr Corfforaethol: Atebolwydd a Chynnydd fod Ceredigion wedi cytuno i dri derbyniad i gefnogi teuluoedd oherwydd diffyg darpariaeth gofal plant a meithrinfeydd. Dywedodd y byddai'n broses symlach i deuluoedd a Swyddogion pe bai dim ond un derbyniad ar waith, ond byddai'r manteision o gael y disgyblion yn dechrau'r ysgol yn gynharach yn cael eu colli.

Dywedodd Peter Leggett: Pennaeth Ysgol Gynradd Rhydypennau ei bod yn werth chweil i ddisgyblion ddechrau yn gynharach gan ei fod yn caniatáu iddynt ymgysgu â'r ysgol.

Awgrymodd Enid Brophy: Pennaeth Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant ffurflenni gwahanol liwiau ar gyfer ceisiadau dosbarth meithrin a derbyn.

Esboniodd y Swyddog Derbyn Ysgolion fod yn ofynnol i rieni / gwarcheidwaid lenwi ffurflenni ar wahân i wneud cais am le yn nosbarth meithrin a derbyn, fodd bynnag, wrth wneud cais i ddosbarth meithrin, roedd adran ar ddiwedd y ffurflen a oedd yn gofyn a oedd angen cais derbyn y flwyddyn ganlynol. Yn gyffredinol, roedd y broses hon yn gweithio'n dda ac yn atal dyblygu rhieni / gwarcheidwaid, ond er mwyn iddo weithio, roedd yn rhaid cwblhau cais meithrin yn gyntaf.

Dywedodd Peter Leggett: Pennaeth Ysgol Gynradd Rhydypennau fod y broses hon yn gweithio'n dda gan y byddai rhieni / gwarcheidwaid yn aml yn anghofio gwneud cais am dderbyniad.

10. Unrhyw fater arall

Diolchodd y Cadeirydd a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion, Dysgu Gydol Oes i bawb am eu presenoldeb.

Esboniodd y Rheolwr Corfforaethol: Atebolwydd a Chynnydd fod yr awdurdod lleol i fod i anfon data ar amcanestyniadau disgyblion i Lywodraeth Cymru ym mis Medi / Hydref. Soniodd mai'r cynllun yw i bob ysgol dderbyn adroddiad penodol i'w hysgol y gellid ei rannu gyda chorff llywodraethu'r ysgol er mwyn bod yn fwy tryloyw ynglŷn â rhagamcanion disgyblion yn y dyfodol. Yn hanesyddol, roedd y model amcanestyniadau disgyblion wedi bod tua 98-99% yn gywir ar lefel sir.

11. Dyddiad y cyfarfod nesaf

Dyddiad y cyfarfod nesaf i'w ddosbarthu maes o law.

Cyngor Sir Ceredigion

Gwasanaeth Ysgolion

Polisi Derbyn Ysgolion 2026/2027

Contents

DERBYN	3
AWDURDODAU DERBYN.....	3
GWYBODAETH DDEFNYDDIOL	4
Fforwm Derbyn	4
Cludiant	4
Addysg Ddewisol yn y Cartref.....	4
1. OED Y GALL PLANT DDECHRAU YSGOL	5
2. AMSERLEN DDERBYN	6
3. Y BROSES DDERBYN	7
3.1 DEWIS Y RHINIEN	7
3.2 DEWIS YSGOL	7
3.3 GWNEUD CAIS AM LE MEWN YSGOL	7
3.4 DYRANNU LLEOEDD	8
3.5 MEINI PRAWF GORDANYSGRIFIO.....	8
3.6 CYFEIRIAD CARTREF.....	9
3.7 NEWID CYFEIRIAD	9
3.8 TEULUOEDD GWEITHWYR LLUOEDD ARFOG Y D.U. A GWEISION ERAILL Y GORON (gan gynnwys DIPLOMYDDION)	9
3.9 DISGYBLION A WAHARDDWYD	9
4. CYNNIG LLE MEWN YSGOL (RHOI GWYBOD AM GYNNIG).....	10
4.1 YSGOL AML-SAFLE	10
4.2 GRWPFAU BLWYDDYN	10
4.3 DECHRAU YSGOL	10
4.4 TYNNU'R CYNNIG O LE YN ÔL.....	10
5. CEISIADAU AFLWYDDIANNUS	11
5.1 APELIADAU	11
5.2 RHESTRAU AROS	11
6. GWNEUD CAIS Y TU ALLAN I'R ROWND DERBYN ARFEROL	12
6.1 SYMUD I'R ARDAL.....	12
6.2 NEWID YSGOL YN YSTOD Y FLWYDDYN.....	12
6.3 LLEOEDD CHWECHED DOSBARTH	12
ATODIAD A – Niferoedd Derbyn a Chapasiti Ysgolion	13
Ysgol Gynradd (Ysgol 3 – 11 gyda Darpariaeth Feithrin)	13
Ysgol Gynradd (Ysgol 4 – 11 heb Ddarpariaeth Feithrin)	13
Ysgol Ganol 3 - 16.....	14
Ysgol Ganol 3 - 19.....	14
Ysgolion Uwchradd.....	14
ATODIAD B – EITHRIADAU I'R FENTER MAINT DOSBARTHADAU BABANOD	15

DERBYN

Mae Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 yn pennu swyddogaethau i Awdurdodau Derbyn, Paneli Apêl a Fforymau Derbyn mewn perthynas â derbyn disgyblion i ysgolion.

Awdurdod Lleol (ALI) Ceredigion yw'r Awdurdod Derbyn ar gyfer yr holl ysgolion a gynhelir ac Ysgolion Gwirfoddol a Reolir yng Ngheredigion.

Gydag Ysgolion Gwirfoddol a Gynorthwyir, mae'r Corff Llywodraethu'n gweithredu fel Awdurdod Derbyn. Mae Ysgol Wirfoddol a Gynorthwyir yn ysgol a ariannir gan y wladwriaeth lle mae sefydliad neu ymddiriedolaeth (sefydliad crefyddol fel arfer) yn cyfrannu at y costau adeiladu ac yn cael dylanwad sylweddol ar y ffordd mae'r ysgol yn cael ei rhedeg.

Mae gan bob un o'r cyrff hyn ddyletswydd statudol i "weithredu" yn unol â'r Cod Derbyn i Ysgolion a'r Cod Apelau Derbyn i Ysgolion.

AWDURDODAU DERBYN

Ar gyfer Ysgolion Cymunedol ac Ysgolion Gwirfoddol a Reolir

Mae holl ysgolion Ceredigion (ac eithrio Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant) yn dod o fewn y categori hwn, a rheolir y broses dderbyn gan ALI Ceredigion, nid yr Ysgolion neu'u Cyrff Llywodraethu. Gydag ysgolion o'r fath, dylid gwneud pob cais i'r ALI ac nid i'r Ysgol am mai'r ALI yw'r unig gorff a all gynnig lleoedd ysgol.

Mae manylion cyswllt yr Awdurdod Derbyn fel a ganlyn:

Tîm Derbyniadau

Gwasanaeth Ysgolion
Canolfan Rheidol
Rhodfa Padarn
Llanbadarn Fawr
Aberystwyth
Ceredigion
SY23 3UE

Dylid gwneud ceisiadau trwy ddefnyddio'r ffurflen dderbyn ar-lein, sydd ar gael ar wefan Ceredigion (www.ceredigion.gov.uk).

Ar gyfer Ysgolion Gwirfoddol a Gynorthwyir

Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant yw'r unig ysgol o'i math yng Ngheredigion. Dylid gwneud ymholiadau derbyn i'w Chorff Llywodraethu, er y bydd unrhyw ffurflenni ar-lein a dderbynnir gan yr ALI yn cael eu hanfon ymlaen i'r ysgol. Mae cyfeiriad yr ysgol fel a ganlyn:

Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant

Ffordd Llanbadarn
Aberystwyth
Ceredigion
SY23 1EZ

GWYBODAETH DDEFNYDDIOL

Fforwm Derbyn

Mae Fforwm Derbyn Ceredigion yn cwrdd ddwywaith y flwyddyn i drafod materion derbyn lleol. Cynrychiolir Penaethiaid, Llywodraethwyr, Rhieni ac Awdurdodau Esgobaethol.

Mae cofnodion y cyfarfodydd ar gael ar wefan Ceredigion.

Trwy gydol y ddogfen hon bydd y gair **Rhieni** yn golygu nid yn unig y rhieni ond unrhyw berson(au) sydd â chyfrifoldeb cyfreithiol fel rhiant plentyn.

Cludiant

Mae'r ALI yn darparu cludiant am ddim i'r ysgol ar gyfer plant oed ysgol statudol (y tymor ar ôl eu 5^{ed} pen-blwydd) ar sail y canlynol:

- Disgyblion oed cynradd sy'n byw dros ddwy filltir i ffwrdd o'r ysgol gynradd addas agosaf;
- Disgyblion oed uwchradd sy'n byw dros dair milltir i ffwrdd o'r ysgol uwchradd addas agosaf.

Mesurir y pellter yn ôl y llwybr cerdded byrraf rhwng yr ysgol â'r cartref. O'r ffordd fawr agosaf at yr eiddo at brif fynedfa'r ysgol.

Mae gwybodaeth bellach ar gael oddi wrth yr Uned Cludiant (01545 570881).

Addysg Ddewisol yn y Cartref

Gall rhieni hefyd ddewis addysgu'u plant gartref. Gelwir hyn yn Addysg Ddewisol yn y Cartref. Mae angen meddwl yn ofalus cyn penderfynu addysgu gartref, am ei fod yn gofyn llawer yn nhermau ymrwymiad, amser a chost.

Cynghorir rhieni sy'n ystyried yr opsiwn hwn i gysylltu â'r ALI, a gofyn am arweiniad oddi wrth y Swyddog Addysg Ddewisol yn y Cartref, ar 01970 633624.

1. OED Y GALL PLANT DDECHRAU YSGOL

1.1 Plant Oed Meithrin – 3 Oed

Oed	Dyddiad y mae'n rhaid cyrraedd yr oed priodol	Tymor Derbyn
3	31 Rhagfyr 2025 31 Mawrth 2026 31 Awst 2026	Gwanwyn 2026 Haf 2026 Hydref 2026

Nid yw bod yn ddisgybl mewn Dosbarth Meithrin yn golygu bod plentyn yn gymwys i gael ei dderbyn i'r Dosbarth Derbyn. Bydd angen i Rieni/Gwarcheidwaid wneud cais ar wahân.

1.2 Plant Oed Cynradd - 4 Oed

Oed	Dyddiad y mae'n rhaid cyrraedd yr oed priodol	Tymor Derbyn
4	31 Rhagfyr 2025 31 Mawrth 2026 31 Awst 2026	Gwanwyn 2026 Haf 2026 Hydref 2026

Nid yw deddfwriaeth yn gwneud hi'n ofynnol i blentyn ddechrau ysgol tan y tymor ar ôl ei bumed pen-blwydd, a gall y rhiant ohirio'r mynediad tan yr oed hwnnw. Fodd bynnag, rhaid cyflwyno ceisiadau am dderbyn gohiriedig erbyn yr un dyddiad cau â cheisiadau arferol (gweler adran 2 am fanylion dyddiadau cau).

1.3 Plant Oed Uwchradd – 11 Oed

Oed	Dyddiad y mae'n rhaid cyrraedd yr oed priodol	Tymor Derbyn
11	31 Awst 2026	Hydref 2026

Gwahoddir rhieni disgyblion blwyddyn 6 i fynegi'u dewis o Ysgol Uwchradd yn Nhymor yr Hydref yn y flwyddyn cyn y trosglwyddo.

Ni fydd disgyblion Blwyddyn 6 sy'n mynychu Ysgol Ganol ac sy'n bwriadu aros yn yr ysgol honno yn gorfod gwneud cais ar gyfer y cyfnod Uwchradd.

Gweler Atodiad A am enwau Ysgolion Ceredigion a'r math o ddarpariaeth a gynigir h.y. Meithrin, Cynradd neu Uwchradd.

2. AMSERLEN DDERBYN

Darpariaeth	Oed	Dechrau Ysgol	Dyddiad Cau ar gyfer Ceisiadau	Dyddiad Cynnig/Hysbysu	Dyddiad Cau ar gyfer Apelio
Plant Oed Meithrin.	3ydd Penblwydd 1af Medi 2025 i 31ain Awst 2026	Ionawr, Ebrill, Medi 2026	31^{ain} Ionawr 2025	16 ^{eg} Ebrill 2025	Dim hawl i Apelio
Plant Oed Cynradd. (Does dim trosglwyddo awtomatig o'r ddarpariaeth Feithrin – bydd angen gwneud cais ar wahân).	4ydd Penblwydd 1af Medi 2025 i 31ain Awst 2026	Ionawr, Ebrill, Medi 2026	31^{ain} Ionawr 2025	16 ^{eg} Ebrill 2025	10 Diwrnod Gwaith o dderbyn y Llythyr Gwrthod.
Plant Oed Uwchradd. (Ceisiadau ar gyfer disgyblion cynradd sy'n dechrau Blwyddyn 7 yn yr uwchradd).	Penblwydd yn 11 oed 1af Medi 2025 i 31ain Awst 2026	Medi 2026	31^{ain} Hydref 2025	2 ^{il} Mawrth 2026	10 Diwrnod Gwaith o dderbyn y Llythyr Gwrthod.

3. Y BROSES DDERBYN

3.1 DEWIS Y RHINI

Er bod y rhan fwyaf o rieni'n anfon eu plentyn i'r ysgol agosaf, mae ganddynt yr hawl i ddewis unrhyw ysgol yng Ngheredigion.

Gellir gwneud newidiadau i'r dewis o ysgol ar unrhyw adeg hyd at y dyddiad cau (gweler y Tabl Derbyn yn adran 2) – bydd angen i rieni wneud hyn yn ysgrifenedig (i'r Tîm Derbyn) yn ogystal â chyflwyno cais newydd.

Bydd unrhyw newid o ran y dewis o ysgol ar ôl y dyddiad cau yn cael ei drin fel cais hwyr.

Gellir dewis tair ysgol (gan nodi trefn blaenoriaeth). Os na fydd yr ALI yn gallu cynnig lle yn y dewis cyntaf, yna ystyrir yr ail ddewis ac yn y blaen.

3.2 DEWIS YSGOL

Pa bynnag ysgol a ddewisir gan y rhieni, argymhellir eu bod yn cysylltu, yn trafod, ac yn ymweld â'r ysgol(ion) a ddewiswyd er mwyn cael gwybod pa gyfleusterau a chyfleoedd sydd ar gael.

3.3 GWNEUD CAIS AM LE MEWN YSGOL

Bydd angen i bob cais gael eu gyflawni a'u gyflwyno erbyn y dyddiadau cau a osodir yn yr Amserlen Dderbyn yn Adran 2. Ar ôl y dyddiad cau, bydd yr holl geisiadau a dderbyniwyd erbyn y dyddiad cau'n cael eu prosesu. Bydd unrhyw geisiadau a dderbynnir ar ôl y dyddiad cau'n cael eu hystyried ar ôl yr holl geisiadau a dderbyniwyd erbyn y dyddiad cau, oni bai bod yna resymau eithriadol dros gyflwyno cais hwyr

e.e. pan fydd y teulu wedi symud i'r ALI rhwng y dyddiad cau a'r dyddiad cynnig lle (ac os felly bydd angen tystiolaeth o'r newid cyfeiriad) neu pan fydd yna resymau eithriadol dros fethu â chyflwyno cais ar amser.

Rhaid nodi rhesymau dros geisiadau hwyr yn ysgrifenedig gyda'r cais, gan gynnwys unrhyw ddogfennau/datganiadau ategol priodol.

3.4 DYRANNU LLEOEDD

Bydd yr ALI yn derbyn plant hyd at nifer derbyn yr ysgol a ffeirir. Serch hynny, pan fydd y lle olaf a ddyrannir (hyd at y nifer derbyn) yn un o enedigaeth luosog, bydd yr ALI hefyd yn derbyn y brawd/chwaer neu frodyr/chwirydd arall/eraill.

Mae'r Nifer Derbyn yn nodi nifer y disgyblion y gellir eu derbyn i bob grŵp blwyddyn yn yr ysgol.

Mae'r Nifer Derbyn ar gyfer pob ysgol i'w weld yn Atodiad A: Niferoedd Derbyn a Chapasiti Ysgolion.

Cyfrifir y nifer gan ddefnyddio fformiwla Llywodraeth Cymru - 'Mesur capasiti ysgolion yng Nghymru'. Mae'r ddogfen hon ar gael ar wefan Llywodraeth Cymru ar www.wales.gov.uk.

3.5 MEINI PRAWF GORDANYSGRIFIO

Mewn achosion lle mae nifer y ceisiadau'n fwy na'r Nifer Derbyn yna bydd y lleoedd ysgol yn cael eu dyrannu yn ôl y meini prawf gordanysgrifio isod (a restrir yn nhrefn blaenoriaeth):

- plant sy'n derbyn gofal neu a oedd yn arfer derbyn gofal (sydd wedi'u mabwysiadu neu'n destun gorchymyn preswyl neu orchymyn gwarcheidwaeth arbennig yn union ar ol bod mewn gofal). Bydd angen tystiolaeth bod y plentyn yn arfer derbyn gofal;
- yr ysgol a ffeirir yw'r ysgol addas agosaf ac mae gan y plentyn **frawd neu chwaer** yn mynychu'r ysgol pan fyddant hwy'n dechrau ei mynychu;
- yr ysgol a ffeirir yw'r ysgol addas agosaf;
- plant nad yr ysgol honno yw'r ysgol addas agosaf atynt, ond sydd â brawd neu chwaer yn mynychu'r ysgol pan fyddant hwy'n dechrau ei mynychu.

Diffinnir brodyr a chwirydd fel a ganlyn: disgyblion gyda brodyr neu chwirydd llawn, hanner brodyr neu chwirydd, llys frodyr neu chwirydd, neu blant a fabwysiadwyd neu blant maeth sy'n mynychu'r ysgol a ffeirir, ac sy'n byw ar yr un aelwyd.

Pan fod mwy nag un plentyn yn cwrdd â'r meini prawf hyn a bod yna ymgeiswyr ar ôl o hyd, yna bydd y plentyn sy'n byw agosaf at yr ysgol yn cael ei dderbyn. Mesurir pob pellter yn ôl y llwybr cerdded byrraf (gan ddefnyddio Google Maps) rhwng prif gât yr ysgol â'r man lle mae cartref y plentyn yn cwrdd â'r briffordd.

3.6 CYFEIRIAD CARTREF

Cyfeiriad cartref y disgybl yw'r eiddo preswyl sy'n unig gartref neu'n brif gartref swyddogol iddo/iddi, sydd un ai:

- yn berchen i'r rhiant/rhieni neu'r sawl sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn; neu
- ar brydles neu'n cael ei rentu gan riant/rhieni'r plentyn neu'r sawl sydd â chyfrifoldeb rhiant dan gytundeb rhentu ysgrifenedig.

Pan fydd y cyfrifoldeb rhiant yn cael ei rannu, a bod y plentyn yn byw gyda'r ddau riant neu berson sydd â chyfrifoldeb rhiant, am ran o'r wythnos, yna ystyrir mai'r cartref swyddogol yw'r cyfeiriad y mae'r plentyn yn byw ynddo am y rhan fwyaf o'r wythnos ysgol (h.y. 3 allan o 5 diwrnod).

Mae'r ALI yn cadw'r hawl i ofyn am brawf o gyfeiriad ar unrhyw adeg yn ystod y broses dderbyn.

3.7 NEWID CYFEIRIAD

Pan fydd teulu'n symud a bod y rhieni'n gwneud cais am dderbyn plentyn i ysgol ar sail eu cyfeiriad newydd, gall yr ALI gymryd camau i wirio'r trefniadau. Bydd yr ALI yn derbyn un ai:

- llythyr cyfreithiwr yn nodi bod cytundeb wedi'i gyfnewid ynghyd â dyddiad cwblhau;
- cytundeb tenantiaeth sydd wedi'i lofnodi a'i ddyddio.

Os na ellir darparu prawf o'r cyfeiriad newydd, yna seilir y cais ar y cyfeiriad presennol.

3.8 TEULUOEDD GWEITHWYR LLUOEDD ARFOG Y D.U. A GWEISION ERAILL Y GORON (gan gynnwys DIPLOMYDDION)

Mae'r teuluoedd uchod yn tueddu i symud yn aml o fewn y Deyrnas Unedig ac o dramor, a hynny'n aml ar rybudd cymharol fyr. O ganlyniad, bydd ceisiadau am leoedd ar gyfer y flwyddyn ysgol sydd i ddod yn cael eu hystyried os byddant yn dod gyda llythyr swyddogol gan y Weinyddiaeth Amddiffyn neu'r Swyddfa Dramor a Chymanwlad, yn nodi dyddiad dychwelyd. Yna dyrannir lleoedd ysgol os byddai'r ymgeisydd yn cwrdd â'r meini prawf ar ôl symud i'r cyfeiriad newydd.

Bydd cyfeiriadau post unedau'n cael eu derbyn hefyd ar gyfer ceisiadau oddi wrth y lluoedd arfog, yn absenoldeb cyfeiriad post newydd.

3.9 DISGYBLION A WAHARDDWYD

Os bydd disgybl eisoes wedi'i wahardd yn barhaol o ddwy ysgol neu ragor, er y gall rhiant nodi ei fod yn ffafrio ysgol benodol ar gyfer addysg y plentyn, does dim rhaid i'r ALI gydymffurfio â'r dymuniad hwnnw am gyfnod o ddwy flynedd o ddyddiad y gwaharddiad diweddaraf.

4. CYNNIG LLE MEWN YSGOL (RHOI GWYBOD AM GYNNIG)

Bydd rhieni'n derbyn e-bost yn cadarnhau, neu beidio, bod lle ar gael yn yr ysgol ac yn cynnig cyfle iddyn nhw dderbyn y lle hwnnw.

Anfonir ebysts ynghylch penderfyniadau ceisiadau **Ysgolion Uwchradd** ar y **2^{il} o Fawrth 2026** ac ar gyfer ceisiadau **Ysgolion Cynradd** ar y **16^{eg} Ebrill 2025**.

Bydd angen derbyn yr holl gynigion. Mi fydd yr ebost a anfonir atoch yn cynnwys dolen a fydd yn caniatáu i chi wneud hynny.

Os nad yw'r cynnig yn cael ei dderbyn, yna gall y lle hwnnw gael ei dynnu'n ôl a'i gynnig i ddisgybl arall.

4.1 YSGOL AML-SAFLE

Bydd cynigion Ysgol sy'n gweithredu ar fwy nag un safle ar gyfer yr Ysgol ac nid ar gyfer safle penodol.

Mater ar gyfer trefniadaeth fewnol yr ysgol yw'r safle a fynychir gan y plant. Ni ellir apelio yn erbyn y safle a ddyrannir.

4.2 GRWPIAU BLWYDDYN

Bydd disgyblion yn cael eu derbyn i'r grŵp blwyddyn sy'n briodol ar gyfer eu hoed cronolegol. Mae hyn yn gyson gyda Pholisi Anghenion Addysg Arbennig Ceredigion (<http://www.ceredigion.gov.uk/preswylwr/ysgolion-ac-addysg/anghenion-addysg-arbennig-aaa/>) a Dogfen Egwyddorion a Disgwyliadau Anghenion Dysgu Ychwanegol Ceredigion (<https://www.ceredigion.gov.uk/preswylwr/ysgolion-ac-addysg/anghenion-dysgu-ychwanegol/>), sy'n datgan y gall ysgol ei chael yn briodol i gynnig gwersi penodol i ddisgyblion, am gyfnod cyfyngedig, mewn grwpiau addysgu is neu uwch fel rhan o wahaniaethu arferol o fewn y brif ffrwd, ond ni ddylid gosod disgyblion yn barhaol mewn grwpiau cofrestru hŷn neu iau na'u hoed cronolegol.

Nid oes unrhyw hawl i apelio os bydd lle wedi'i gynnig, ond nid yn y grŵp blwyddyn a ddymunir.

4.3 DECHRAU YSGOL

Oni bai bod yna resymau eithriadol, disgwylir i'r plentyn ddechrau'r ysgol ar y dyddiad a nodir yn y cynnig. Bydd angen trafod unrhyw oedi o ran dechrau gyda'r Ysgol oherwydd ni fydd modd cadw'r lle am gyfnod amhenodol. Gwneir penderfyniadau ynghylch pa mor hir y dylid cadw lle fesul achos, ac mewn ymgynghoriad â'r rhieni a'r ysgol. Fodd bynnag, ni ragwelir y bydd lle'n cael ei gadw am fwy na 6 wythnos.

4.4 TYNNU'R CYNNIG O LE YN ÔL

Bydd y cynnig o le mewn ysgol yn cael ei dynnu'n ôl ar sail y canlynol:

- Darganfod ar ôl gwneud y cynnig bod y cais yn un twyllodrus neu'n fwriadol gamarweiniol (megis rhoi cyfeiriad ffug sy'n agosach at yr ysgol).
- Cadarnhad bod y lle'n cael ei dderbyn heb ei ddychwelyd i'r ALI erbyn y dyddiad a nodwyd yn y cynnig.

5. CEISIADAU AFLWYDDIANNUS

Os na fydd rhieni'n llwyddo i gael lle i'w plentyn yna byddant yn cael gwybod beth yw'r rheswm am hynny, a'u hawl i wneud apêl annibynnol.

5.1 APELIADAU

Bydd angen i'r rhieni anfon llythyr yn gofyn am apêl i Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion o fewn 10 diwrnod o'r dyddiad y cawsant eu hysbysu bod eu cais am le'n aflwyddiannus.

Gwneir trefniadau i'r panel apêl gwrdd trwy adran Gwasanaethau Cyfreithiol Cyngor Sir Ceredigion.

Nid oes unrhyw hawl i apelio yn erbyn darpariaeth feithrin anstatudol.

Nid yw'r penderfyniad i wrthod yn cael ei wneud yn ysgafn, ac fe'i gwneir pan fydd y nifer derbyn wedi'i gyrraedd yn unig a/neu pan fydd dosbarth babanod (h.y. blwyddyn derbyn, blwyddyn 1 a blwyddyn 2) yn croesi'r trothwy 30. Mae Rheoliadau Llywodraeth Cymru'n gofyn bod Awdurdodau'n cyfyngu maint dosbarthiadau babanod i 30 o ddisgyblion. Byddai derbyn mwy na hynny'n creu rhagfarn maint dosbarth, hynny yw, yn rhagfarnu yn erbyn addysg effeithlon neu ddefnydd effeithlon o adnoddau. Ni fyddai rhagfarn maint dosbarth babanod i'w gael mewn achosion lle nad oedd nifer derbyn yr ysgol wedi'i gyrraedd.

Mae yna, fodd bynnag, eithriadau i'r rheoliadau hyn (a elwir yn "ddisgyblion a eithrir") a all ganiatáu croesi'r trothwy o 30 disgybl mewn dosbarth. Ceir rhestr lawn o 'ddisgyblion a eithrir' yn Atodiad B.

5.2 RHESTRAU AROS

Bydd unrhyw blentyn sydd ddim yn cael cynnig lle yn ei ddewis cyntaf o ysgol yn cael ei gadw ar restr aros tan 30ain Medi yn y flwyddyn academaidd berthnasol.

Os bydd lleoedd yn dod ar gael yna byddant yn cael eu dyfarnu yn unol â'r meini prawf gordanysgrifio, yn hytrach na maint yr amser ers cyflwyno'r cais.

6. GWNEUD CAIS Y TU ALLAN I'R ROWND DERBYN ARFEROL

6.1 SYMUD I'R ARDAL

Dylai rhieni sy'n symud i'r ardal gyflwyno cais ddim cynharach na thymor cyn y dyddiad y rhagwelir y bydd eu plentyn/plant yn dechrau

e.e. os oes angen lle yn nhymor y gwanwyn yna dylid cyflwyno'r cais ddim cynharach na dechrau tymor yr hydref blaenorol.

Bydd ceisiadau a gyflwynir dros dymor ymlaen llaw'n cael eu cadw tan yr adeg briodol.

Gall oedi o ran symud i'r ardal arwain at dynnu cynigion yn ôl.

6.2 NEWID YSGOL YN YSTOD Y FLWYDDYN

Mae angen ystyried yn ofalus cyn newid ysgol a dylid trafod y mater yn llawn gyda Phennaeth ysgol bresennol y plentyn yn y lle cyntaf.

Os bydd rhieni'n dal i fod angen symud eu plentyn o un ysgol i un arall, yna rhaid iddyn nhw gyflwyno cais i wneud hynny.

6.3 LLEOEDD CHWECHED DOSBARTH

Mae holl Ysgolion Uwchradd ac Ysgolion Canol Ceredigion yn gyfrifol am eu derbyniadau 6ed dosbarth eu hunain a dylech gyflwyno bob cais yn uniongyrchol i'ch dewis ysgol.

ATODIAD A – Niferoedd Derbyn a Chapasiti Ysgolion

Ysgol Gynradd (Ysgol 3 – 11 gyda Darpariaeth Feithrin)

Ysgol	Capasiti	Nifer Derbyn
Aberaeron	201	28
Aberteifi	374	53
Bro Sion Cwilt	147	21
Cenarth	97	13
Comins Coch	172	24
Dyffryn Aeron	210	30
Dyffryn Cledlyn	120	17
Llwyn-Yr-Eos	206	29
Padarn Sant	133	19
Plascrug	409	58
Rhydypennau	188	26
T. Llew Jones	180	25
Y Dderi	133	19
Y Gymraeg	370	52

Bydd angen i ddisgyblion Meithrin wneud cais ar gyfer y Cyfnod Cynradd.

Ysgol Gynradd (Ysgol 4 – 11 heb Ddarpariaeth Feithrin)

Ysgol	Capasiti	Nifer Derbyn
Aberporth	181	25
Cei Newydd	98	14
Craig yr Wylfa	74	10
Llanarth	79	11
Llanfarian	56	8
Llanfihangel-y-Creuddyn	37	5
Llangwryfon	55	7
Llanilar	173	24
Llannon	59	8
Llechryd	90	12
Myfenydd	91	13
Mynach	59	8
Penllwyn	54	7
Penparc	122	17
Penrhyncoch	128	18

Pontrhydfendigaid	98	14
<u>Rhos Helyg</u>	127	17
- Campws Llangeitho	Mae Rhos Helyg yn gweithredu ar ddau safle. Bydd y lleoedd a gynigir ar gyfer yr ysgol yn hytrach na safle penodol. Mater ar gyfer trefniadaeth fewnol yr ysgol fydd y safle a fynychir gan y plant.	
- Campws Rhos Y Wlad		
Syr John Rhys	39	5
Talgarreg	63	9
Talybont	127	18

Ysgol Ganol 3 - 16

Ysgol	Capasiti	Nifer Derbyn
Henry Richard		
Henry Richard 3 - 11	176	25
Henry Richard 11 – 16	408	82

Ysgolion Ganol 3 - 19

Ysgol	Capasiti	Nifer Derbyn
Bro Pedr		
Bro Pedr (3-11)	376	53
Bro Pedr (11-19)	841	150 (Bl. 7 – 11)
Bro Teifi		
Bro Teifi (3-11)	360	51
Bro Teifi (11 – 19)	678	111 (Bl. 7 – 11)

Ni fydd disgyblion oed Cynradd (4 – 11) sy'n bwriadu aros yn eu hysgol yn gorfod gwneud cais i'r Cyfnod Uwchradd.

Ysgolion Uwchradd

Ysgol	Capasiti	Nifer Derbyn (Bl. 7 – 11)
Aberaeron	965	156
Aberteifi	782	137
Penglais	1336	209
Penweddig	1070	170

ATODIAD B – EITHRIADAU I'R FENTER MAINT DOSBARTHIADAU BABANOD

- Plant y mae eu datganiadau AAA yn nodi y dylent gael eu haddysgu yn yr ysgol dan sylw, ac a dderbyniwyd i'r ysgol y tu allan i rownd dderbyn arferol.
- Plant y mae awdurdodau lleol yn gofalu amdanynt (plant sy'n derbyn gofal), neu nad ydynt yn cael gofal bellach (plant oedd yn arfer derbyn gofal) am eu bod wedi'u mabwysiadu neu'u gosod gyda theulu, neu wedi cael gwarcheidwad arbennig, ac sy'n cael eu derbyn i'r ysgol y tu allan i rownd dderbyn arferol.
- Plant na chafodd eu derbyn i ysgol yn y lle cyntaf, ond a gafodd gynnig lle wedi hynny yn sgil cyfarwyddyd panel apeliadau derbyn, neu am fod y sawl oedd yn gyfrifol am wneud y penderfyniad gwreiddiol yn cydnabod bod camgymeriad wedi'i wneud wrth weithredu trefniadau derbyn yr ysgol.
- Plant a dderbynnir y tu allan i'r rownd dderbyn arferol:
 - y mae'r awdurdod lleol cynhaliol wedi cadarnhau na allant gael lle mewn unrhyw ysgol addas arall o fewn pellter rhesymol i'w cartref am eu bod wedi symud i'r ardal y tu allan i rownd dderbyn arferol, neu
 - sydd am gael addysg grefyddol neu addysg Gymraeg, ac mai'r ysgol dan sylw yw'r unig ysgol addas o fewn pellter rhesymol.
- Plant a dderbyniwyd i'r ysgol y tu allan i rownd dderbyn arferol y trefnodd yr ysgol ei dosbarthiadau yn ei sgil ac ar ôl diwrnod cyntaf y flwyddyn ysgol, y byddai ei effaith yn golygu y byddai'r ysgol yn gorfod cymryd mesur perthnasol os nad oedd y plant yn ddisgyblion a eithrir.
- Plant gweithwyr y lluoedd arfog a dderbynnir y tu allan i rownd dderbyn arferol.
- Plant y mae eu hefaill neu frawd neu chwaer o enedigaeth luosog wedi'u derbyn fel y disgybl(ion) nas eithrir olaf cyn croesi'r trothwy nifer derbyn.
- Plant sy'n ddisgyblion cofrestredig mewn ysgolion arbennig, ond sy'n cael rhan o'u haddysg mewn ysgol brif ffrwd.
- Plant gydag AAA sydd fel arfer yn cael eu haddysgu mewn uned arbennig o fewn ysgol brif ffrwd, sy'n derbyn rhan o'u gwersi mewn dosbarth nad yw'n un arbennig.

Bydd disgyblion a eithrir yn parhau felly, unwaith eu bod wedi'u derbyn, am weddill eu hamser mewn dosbarth babanod, neu nes bod y nifer yn y dosbarth yn gostwng a bod modd eu trefnu i gydymffurfio â'r cyfyngiad ar faint dosbarthiadau babanod. Er enghraifft, os bydd plentyn nas eithrir yn gadael dosbarth, bydd un lle ychwanegol yn y dosbarth babanod, neu os penodir athro ychwanegol, yna ni fydd y plentyn hwnnw'n ddisgybl a eithrir bellach. Rhaid trefnu dosbarthiadau i gydymffurfio a'r cyfyngiadau lle bynnag y bo'n bosib.

<u>Nifer Disgyblion - Bl. 7 2026/Pupil Numbers - Yr 7 2026</u>		
<u>Ysgol/School</u>	<u>Rhif Derbyn/ Admission Number</u>	<u>Nifer Disgyblion/No. of Pupils 2026</u>
Aberaeron	170	81
Aberteifi	137	122
Bro Pedr	150	102
Bro Teifi	111	75
Henry Richard	82	47
Penglais	209	150
Penweddig	170	97

Nifer Disgyblion - Derbyn 2026/Pupil Numbers - Reception 2026		
<u>Ysgol/School</u>	<u>Rhif Derbyn/ Admission Number</u>	<u>Nifer Disgyblion/No. of Pupils 2026</u>
Aberaeron	28	27
Aberporth	19	9
Aberteifi	53	32
Bro Pedr	53	19
Bro Sion Cwilt	21	13
Bro Teifi	51	31
Cei Newydd	14	4
Cenarth	13	9
Comins Coch	24	17
Craig yr Wylfa	10	1
Dyffryn Aeron	30	31
Dyffryn Cledlyn	17	13
Henry Richard	25	17
Llanarth	11	7
Llanfarian	8	3
Llanfihangel-y-Creuddyn	5	2
Llangwryfon	7	2
Llanilar	24	16
Llanon	8	5
Llechryd	12	6
Llwyn Yr Eos	29	16
Myfenydd	13	8
Mynach	8	4
Padarn Sant	19	11
Penllwyn	7	6
Penparc	17	24
Penrhyncoch	18	21
Plascrug	58	35
Pontrhydfendigaid	14	4
Rhos Helyg	17	9
Rhydypennau	27	30
Syr John Rhys	5	1
T Llew Jones	25	21
Talgarreg	9	7
Talybont	18	5
Y Dderi	19	9
Y Gymraeg	52	34